

WIADOMOŚCI ENTOMOLOGICZNE T. 18, Supplement 1

Sówkowate (*Lepidoptera: Noctuidae*)
Lasów Sobiborskich
na obszarze Polskiego Polesia

The noctuids of the Lasy Sobiborskie forest
on the Polish Polesie
(*Lepidoptera: Noctuidae*)

JANUSZ NOWACKI¹, MAREK HOŁOWIŃSKI²

¹Katedra Entomologii AR, ul. Dąbrowskiego 159, 60-594 Poznań

²Leśnictwo Macoszyn, 22-233 Macoszyn

Poznań 1999

TREŚĆ

Wstęp	5
Teren badań	6
Metody badań	15
Systematyczny przegląd gatunków	16
Omówienie wyników	54
Summary	57
Piśmiennictwo	57

ABSTRACT: During the studies on noctuid moths, carried out in 1993 – 1998 in the forests Lasy Sobiborskie on the Polish Polesie, 320 species were found i.e. 64% Polish noctuid moths. Some of them are rare in Poland. For each species the distribution in the studied area, period of appearance of imagines and abundance according to a five-grade scale are given.

KEY WORDS: *Lepidoptera*, *Noctuidae*, Poland, Polesie Lubelskie, fauna.

Wstęp

Sówkowate są najliczniejszą rodziną motyli w Polsce, dość chętnie odławianą i obserwowaną przez licznych lepidopterologów. Jednak dotychczas nie doczekały się monograficznego opracowania, omawiającego szczegółowo ich rozsiadlenie w skali naszego kraju. Przyczyny tego faktu są przynajmniej dwie: zbyt duża liczebność rodziny oraz istotniejsza z nich, nierównomierne zbadanie obszaru Polski pod względem rozsiadlenia *Noctuidae* (NOWACKI 1994). Aktualnie regiony wschodniej Polski należą do najlepiej przebadanych, pod względem rozsiadlenia *Noctuidae*, obszarów naszego kraju. Ponadto w większości są to badania przeprowadzone w ostatnich latach. Dobrze poznane są fauny sówkowatych: Puszczy Augustowskiej (KOKOT 1995; NOWACKI, RUDNY 1992; NOWACKI, 1993), Puszczy Białowieskiej (BUSZKO i in. 1996), Puszczy Boreckiej (BUSZKO, w opracowaniu), Roztocza (BUSZKO i in. 1996; NOWACKI 1992, 1993; NOWACKI, SOSIŃSKI 1993), Bieszczadów i Pogórza Przemyskiego (BIELEWICZ 1973, 1984; NOWACKI i in. 1993). Z terenów Lubelszczyzny nie ma dotychczas całościowego opracowania fauny sówkowatych. W krajowej literaturze spotkać można szereg przyczynkowych publikacji dotyczących tego regionu (NAPIÓRKOWSKA-KOWALIK 1991, 1994, 1996; NOWACKI 1995; NOWACKI, PAŁKA 1994; NOWACKI, SEKUŁA 1994; NOWACKI i in. 1997). Jeszcze gorzej przedstawia się stan znajomości sówkowatych Polesia. Poza informacjami o kilku rzadkich, interesujących gatunkach (FRĄCKIEL i in. 1997; NOWACKI 1997; NOWACKI i in. 1997), brak jest danych.

W latach 1993–98 autorzy przeprowadzili badania nad zgrupowaniami *Noctuidae* na terenie Nadleśnictwa Sobibór, ze szczególnym uwzględnieniem ekosystemów Sobiborskiego Parku Krajobrazowego. Wyniki tych badań przedstawiono w niniejszym opracowaniu.

Teren badań

Sobiborski Park Krajobrazowy, obejmujący najciekawsze przyrodniczo ekosystemy Nadleśnictwa Sobibór, położony jest na obszarze podprovincji Polesia, w obrębie makroregionu Polesia Lubelskiego. Omawiany teren zajmuje wschodnią, brzeżną część mezoregionu Kotliny Łęczyńsko-Włodawska, ograniczoną od wschodu doliną Bugu, od południa przez Pagóry Chełmskie, a od północy przez Garb Włodawski (KONDRACKI 1988).

W podłożu geologicznym fundamentem, na którym w czwartorzędzie uformowana została obecna rzeźba Kotliny Łęczyńsko-Włodawskiej, są skały osadowe okresu kredowego. Na strukturę powierzchni terenu badań decydujący wpływ miała akumulacyjna działalność wód roztopowych lodowca. Spowodowała ona ukształtowanie powierzchni Kotliny w postaci rozległych, piaszczystych tarasów, opadających łagodnie w kierunku centralnej części Kotliny, równoległe do stoku Wyżyny Lubelskiej. Równiny te rozpościerają się na wysokościach od 185 m n.p.m. do 170 m n.p.m. Powierzchnia tych równin, w efekcie działalności czynników: fluwialnych, eolicznych i organogenicznych, urozmaicona jest licznymi jeziorami znajdującymi się w różnej fazie rozwoju, zajmującymi znaczną powierzchnię torfowiskami i rozpościerającymi się między nimi wydmami. Wschodnią granicę omawianego terenu stanowi, przebiegająca południkowo, dolina Bugu, której wyraźne zbocze wcina się na około 10 – 15 m w otaczającą równinę.

Podkreślić należy, że mimo pokrycia skał kredowych utworami czwartorzędowymi o miąższości od kilku do kilkunastu metrów, wywierają one znaczny wpływ na charakter obecnych środowisk Sobiborskiego Parku Krajobrazowego (ZGORZELSKA, ZGORZELSKI 1987).

Klimat Kotliny Łęczyńsko-Włodawskiej ma cechy klimatu umiarkowanie kontynentalnego. Wyraźnie rysują się kontrasty pomiędzy ciepłym latem o średniej temperaturze 17,8° C, a średnią temperaturą w zimie – 3,1° C. Jeszcze dobitniej wyraża to wartość amplitudy temperatur absolutnych maksymalnej i minimalnej w skali roku wynosząca 62,7° C. O kontynentalnym charakterze klimatu terenu badań świadczy także długość trwania pór roku: długie lato ok. 98 dni oraz długa zima ok. 80 dni. Na uwagę zasługuje także ubóstwo opadów średnio 520 mm rocznie. Jednak nie wpływa to ujemnie na wilgotność powietrza jaka panuje w Kotlinie Łęczyńsko-Włodawskiej. Średnia roczna wilgotność wynosi powyżej 81%, a dni parnych występuje średnio 30 w roku (FORTINI-IWANOWSKA 1987).

Specyficzny mikroklimat w tak zróżnicowanym terenie, o charakterze jeziorno-torfowiskowym z licznym udziałem środowisk kserotermicznych zlokalizowanych na śródlądowych wydmach, spowodował wykształcenie się bogatej szaty roślinnej należącej do różnych elementów fitogeograficznych. FI-

JĄLKOWSKI na terenie Sobiborskiego Parku Krajobrazowego wyróżnił 100 zespołów i zbiorowisk roślinnych (CIEŚLAK i in. 1987).

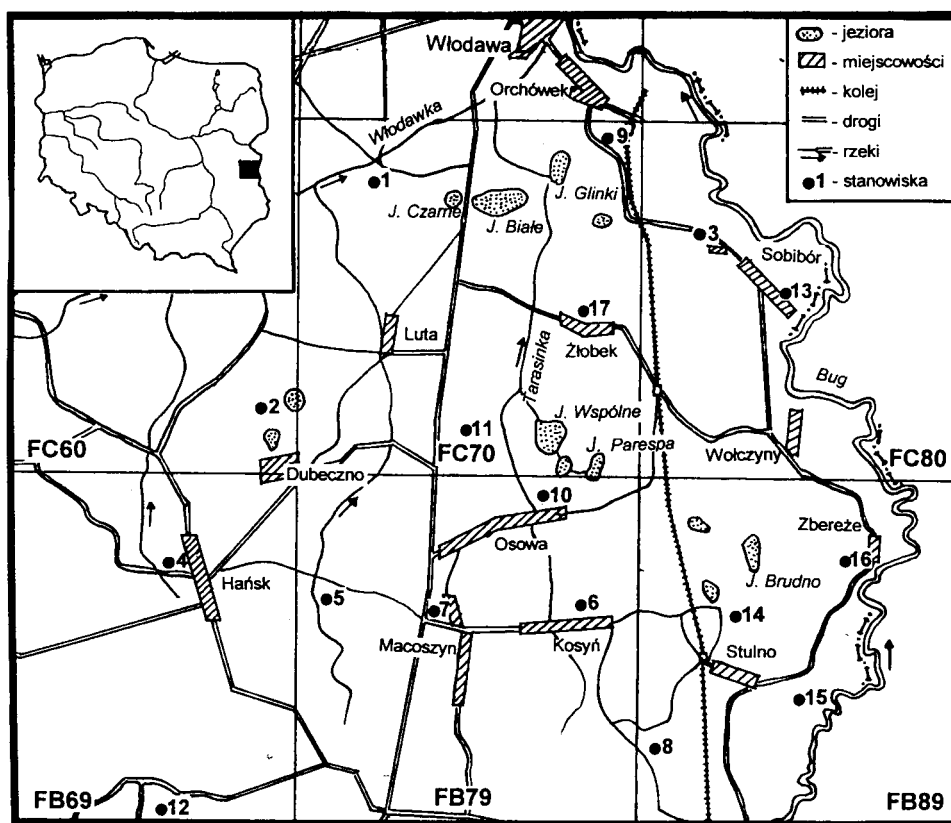
Obszar badań jest stosunkowo mało przeobrażony przez działalność gospodarczą człowieka, zachowując charakter leśno-bagienny, z odsłoniętymi najsuchszymi siedliskami.

Występujące na terenie Sobiborskiego Parku Krajobrazowego zespoły roślinne uszeregować można według ich wymagań siedliskowych. Rozpoczynając od siedlisk najwilgotniejszych są to:

1. Zbiorowiska roślinności wodnej i szuwarowej występujące głównie w jeziorach, rzekach i licznych kanałach odwadniających (Fot. 1).
2. Zbiorowiska turzycowe z klasy *Phragmitetea* występujące głównie na podmokłych otwartych siedliskach oraz wśród zarośli i lasów olsowych (Fot. 2).
3. Zbiorowiska torfowisk niskich i przejściowych z klasy *Scheucherio-Caricetea fuscae* (Fot. 3) występujące jako śródleśne bagna oraz wokół części jezior. W zbiorowiskach tych spotyka się reliktowe gatunki roślin o charakterze borealnym jak: *Salix lapponum* L., *Salix myrtilloides* L. czy *Betula humilis* SCHRK.
4. Zbiorowiska torfowisk wysokich z klasy *Oxycocco-Sphagnetea* występujące płatowo głównie w północno-zachodniej i wschodniej części Parku.
5. Zbiorowiska łąkowe z klasy *Molinio-Arrhenatheretea* występujące jako łąki kośne wokół większych wsi.
6. Zbiorowiska lasów i zarośli wierzbowo-olszowych z klasy *Alnetea glutinosae* licznie występujące na mokrych glebach torfowych okresowo podtapianych (Fot. 4).
7. Zbiorowiska lasów iglastych z klasy *Vaccinio-Piceetea* zajmujące znaczną powierzchnię parku. Występują one w postaci różnych typów borów w zależności od wilgotności i żyzności siedliska. Idąc w kolejności od siedlisk najwilgotniejszych spotykamy: bór bagienny (Fot. 5), bór trzęślicowy, bór świeży, bór mieszany do boru suchego włącznie (Fot. 6).
8. Zbiorowiska lasów liściastych z klasy *Querco-Fagetea* zajmujące znacznie mniejszą powierzchnię od poprzednich, a występujące głównie w południowej części parku (Fot. 7).
9. Zbiorowiska upraw rolnych z klas *Secalietea* i *Chenopodietea* oraz ruderalne z klas *Artemisietea*, *Plantaginetea* czy *Epilobietea angustifolii* występujące płatowo wokół siedzib ludzkich, przydroży czy zrębów leśnych.
10. Zbiorowiska muraw kserotermicznych z klasy *Sedo-Scleranthetea* występujące na nasłonecznionych, piaszczystych siedliskach, głównie wydmach i nasypach kolejowych w północno-wschodniej części parku (Fot. 8).

Na opisanym terenie systematyczny zbiór materiału badawczego prowadzono na następujących stanowiskach (Ryc.):

- Adamki FC70: stanowisko zlokalizowane w północno-zachodniej części Lasów Sobiborskich, na małej polanie leśnej obok leśniczówki. W najbliższym otoczeniu występował bór mieszany świeży, z dębem w podszyciu. Od południa przylegał pas po zrębie, odnowiony dwuletnią uprawą sosny, brzozy i dębu. Natomiast od zachodu i północy przebiegała dolina rzeki Włodawki z wilgotnymi łąkami, zaroślami wierzbowymi oraz fragmentami lasów łęgowych.
- Dubeczno FC60: stanowisko zlokalizowane w zachodniej części Lasów Sobiborskich, na piaszczystej wydmie porośniętej zbiorowiskami ruderalnymi.

Ryc. (Fig.). Teren badań z zaznaczonymi stanowiskami odłowu (Study area with sampling localities marked): 1 – Adamki, 2 – Dubeczno, 3 – Dubnik, 4 – Hańsk, 5 – Hańsk Drugi, 6 – Kosyń, 7 – Macoszyn, 8 – Majdan Stuleński, 9 – Orchówek, 10 – Osowa, 11 – Podlaski, 12 – Serniawy, 13 – Sobibór, 14 – Stulno, 15 – Stare Stulno, 16 – Zbereże, 17 – Złobek.

Fot. 1. Zbiorowisko roślinności szuwarowej w rezerwacie „Żółwie Błota”.
Phot. 1. Reed plant community in nature reserve „Żółwie Błota”.

Fot. 2. Fragment zbiorowiska turzycowego na stanowisku w Kosyniu.
Phot. 2. A fragment of sedge bed at the locality in Kosyń.

Fot. 3. Śródleśne torfowisko przejściowe na stanowisku Osowa.
Phot. 3. Mid-forest intermediate peat-bog at the locality Osowa.

Fot. 4. Fragment lasu olsowego na stanowisku w Kosyniu.
Phot. 4. A fragment of alder forest at the locality in Kosyń.

Fot. 5. Fragment boru bagiennego w leśnictwie Osowa.
Phot. 5. A fragment of swampy forest in the forest district Osowa.

Fot. 6. Fragment boru suchego w leśnictwie Osowa.
Phot. 6. A fragment of dry forest in the forest district Osowa.

Fot. 7. Fragment lasu liściastego w rezerwacie „Serniawy”.

Phot. 7. A fragment of deciduous forest in the nature reserve „Serniawy”.

Fot. 8. Zbiorowisko kserotermiczne na zboczu „Grabieniowej Góry” na stanowisku Stare Stulno.

Phot. 8. A xerothermic habitat on the slope of the mountain „Grabieniowa Góra" at the locality Stare Stulno.

mi. W najbliższym otoczeniu występowały zbiorowiska upraw rolniczych, łąkowe i ruderalne, otoczone zaroślami brzozy, osiki i wierzby. Od wschodu poprzez torfowiska przejściowe i bór bagienny teren ogranicza Jezioro Hańskie i wyrobiska po kopalni torfu.

- Dubnik FC80: stanowisko zlokalizowane w północno-wschodniej części Lasów Sobiborskich, na skraju boru świeżego obok gajówki. W najbliższym otoczeniu obok wspomnianego boru świeżego występowały kilkuletnie uprawy leśne, a od wschodu rozległe łąki, ugory i zarośla w dolinie Bugu.
- Hańsk FB69: stanowisko zlokalizowane w południowo-zachodniej części Lasów Sobiborskich, we wsi Kolonia Hańsk. W otoczeniu dominowały zbiorowiska upraw rolniczych, ruderalne i łąkowe, a także występowały pojedyncze stare drzewa jako pozostałość po parku: lipy, jesiony wyniosłe, klony, wiązy i wierzby. Od zachodu stanowisko sąsiaduje z niezbyt oddalonym, zmeliorowanym torfowiskiem „Krowie Bagno”.
- Hańsk Drugi FB79: stanowisko zlokalizowane w południowo-zachodniej części Lasów Sobiborskich, na zrębach leśnych w okolicy wsi Hańsk Drugi. W najbliższym otoczeniu występowały: lasy mieszane, lasy łąkowe, bory świeże, wrzosowiska, torfowiska przejściowe i wysokie, łąki w dolinie rzeki Krzemianki, a także fragmenty wydmy porośnięte zbiorowiskami ruderalnymi.
- Kosyń FB79: stanowisko zlokalizowane w południowej części Lasów Sobiborskich, we wsi Kosyń. W najbliższym otoczeniu występowały zbiorowiska upraw rolniczych, łąkowe i ruderalne. Od południa występowały tereny wilgotne, okresowo zalewane porośnięte łąkami, turzycowiskami oraz zaroślami wierzbowymi i brzożowo-osikowymi. W kierunku północnym występuje łagodne obniżenie się terenu. Tutaj łąki przechodzą w turzycowiska i dalej w torfowisko przejściowe, na którego północnym skraju występują bory bagienny i fragmenty olsów.
- Macoszyn FB79: stanowisko zlokalizowane w południowej części Lasów Sobiborskich, na dużej polanie leśnej obok leśniczówki w Macoszynie. W otoczeniu od północy występowały zbiorowiska upraw rolniczych, łąkowe i ruderalne, a nieco dalej bory świeże. Od wschodu, południa i zachodu stanowisko otoczone przez bory świeże i mieszane. W pewnym oddaleniu, na zachód w lesie, duży obszarowo kompleks torfowisk przejściowych, częściowo porośniętych zaroślami wierzbowymi. Występują tam także lasy mieszane z udziałem dębu i grabu.
- Majdan Stuleński FB89: stanowisko zlokalizowane w południowo-wschodniej części Lasów Sobiborskich, na zrębie częściowym, na terenie żyznych

lasów mieszanych w wieku około 100 lat. W sąsiedztwie występowały uprawy leśne oraz lasy łęgowe.

- Orchówek FC70: stanowisko zlokalizowane na północnym krańcu Lasów Sobiborskich, w okolicy stacji kolejowej we Włodawie - Orchówek. Teren położony na rozległej wydmie częściowo porośniętej zbiorowiskami muraw kserotermicznych i borów suchych. Interesującym fragmentem był także nasyp kolejowy ze zbiorowiskami roślinności kserotermicznej.
- Osowa FB79: stanowisko zlokalizowane w centralnej części Lasów Sobiborskich, na piaszczystej wydmie, na skraju wsi przy leśniczówce. W najbliższym otoczeniu występowały: zbiorowiska upraw rolnych i ruderalne, łąki w dolinie rzeki Tarasienki oraz bory świeże i suche poprzecinane torfowiskami przejściowymi i wysokimi.
- Podlaski FC70: stanowisko zlokalizowane w centralnej części Lasów Sobiborskich, na skraju wsi Osowa Podlaski obok leśniczówki. W najbliższym otoczeniu występowały: od południa zbiorowiska upraw rolnych i ruderalne, a w pozostałych kierunkach stanowisko otoczone jest przez bory świeże. W kierunku wschodnim w odległości 1 km występują zbiorowiska torfowiskowe wytworzone wokół jezior: Wspólne i Kosyniec.
- Serniawy FB69: stanowisko zlokalizowane w południowej części Lasów Sobiborskich, na zrębie wśród lasów liściastych z klasy *Quercus-Fagetea*. W najbliższym sąsiedztwie w kierunku zachodnim znajduje się rezerwat „Serniawy” obejmujący ponad 200-letni drzewostan.
- Sobibór FC80: stanowisko zlokalizowane we wschodniej części Lasów Sobiborskich, na skraju wsi. W najbliższym otoczeniu występowały zbiorowiska upraw rolnych i ruderalne. Od zachodu teren ograniczały bory suche i świeże porastające siedliska wydmowe. W kierunku wschodnim następowało silne obniżenie, będące skarpią doliny Bugu. Na rozległym obszarze doliny dominowały łąki kośne i pastwiska, a ponadto występowały liczne starorzecza porośnięte fragmentami lasów łęgowych i zaroślami wierzbowymi.
- Stulno FB89: stanowisko zlokalizowane w południowo-wschodniej części Lasów Sobiborskich, na dużej śródleśnej polanie przy osadzie leśnej. W najbliższym otoczeniu zbiorowiska ruderalne. Wokół zbiorowiska bory wszystkich typów od boru suchego po bór bagienny. W pewnym oddaleniu w kierunku północnym jezioro Płotycze z otaczającymi je torfowiskami wysokimi.
- Stare Stulno FB89: stanowisko zlokalizowane na skraju kompleksu Lasów Sobiborskich, na wysokiej wydmie leżącej na obszarze doliny Bugu. W te-

renie tym licznie występowały zbiorowiska muraw kserotermicznych przechodzących miejscami w lotne piaski. Część obszaru wydmy porośnięta młodnikami sosnowymi i zbiorowiskami zaroślowymi. Wokół omawianego terenu występowały zbiorowiska łąkowe, w znacznej części wilgotne, okresowo zalewane przez zbierające wody Bugu.

- Zbereże FB89: stanowisko zlokalizowane we wschodniej części Lasów Sobiborskich, na skraju wsi. W najbliższym otoczeniu występowały zbiorowiska upraw rolnych i ruderalne na siedliskach piaszczystych. Od zachodu teren ograniczały bory świeże, a od wschodu rozległe łąki i zarośla doliny Bugu.
- Żłobek FC70: stanowisko zlokalizowane w centralnej części Lasów Sobiborskich, na skraju wsi obok leśniczówki. W najbliższym otoczeniu dominowały siedliska piaszczyste, porośnięte zbiorowiskami ruderalnymi i młodnikami sosnowymi. Wokół dominowały bory suche i świeże. W kierunku południowym nieznaczne obniżenie terenu ze zbiorowiskami łąkowymi i zaroślowymi.

Metody badań

Na opisanym terenie materiał badawczy będący podstawą niniejszej pracy gromadzono systematycznie w latach 1993 – 1998. W trakcie badań stosowano szeroki zakres metod pozyskiwania materiału. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

1. Odłowy imagines na światło. Prowadzono je na wszystkich wymienionych wcześniej stanowiskach z zastosowaniem samolówek świetlnych, wyposażonych w lampy rtęciowe o mocy 250 W lub prowadząc bezpośrednio odłowy przy świetle lamp rtęciowych 250 W, zasilanych z generatora prądu zmiennego. Powyższymi metodami gromadzone były całonocne próby jednostkowe w okresach od końca marca do końca października, z częstotliwością średnio trzy próby na dekadę.
2. Odłowy na przynęty pokarmowe. Prowadzono je najczęściej łącznie z bezpośrednimi odłowami na światło. Jako przynętę wykorzystywano sfermentowane wino owocowe, w którym moczono grube sznurki i następnie wieszano je na gałęziach drzew i krzewów w badanych ekosystemach. Zwabione motyle zbierano bezpośrednio do zatruwaczek. W odłowach tych wykorzystywano także przynęty naturalne: kwitnące rośliny, wyciekające soki z drzew
3. Odłowy na upatrzonego. Metodą tą odławiano przy pomocy siatki entomologicznej nieliczne gatunki *Noctuidae*, których imagines są aktywne w dzień, a także prowadzono zbiór gąsienic przeszukując rośliny pokar-

mowe. Metodami tymi zgromadzono nieznaczną część materiału, choć pewne gatunki odłowione tymi metodami nie były stwierdzane przy pomocy dwóch pierwszych metod podstawowych.

Materiał badawczy liczący kilkadziesiąt tysięcy osobników gromadzony był przez autorów oraz współpracujących z nimi, przygodnie odławiającymi na badanym terenie, lepidopterologami. Pragniemy w tym miejscu podziękować za pomoc: prof. Jarosławowi BUSZKO, Darkowi ŁUPIŃSKIEMU, Romanowi MAZURKOWI, mgr Krzysztofowi PALCE, dr Januszowi SOSIŃSKIEMU i Darkowi WASILUKOWI.

Systematyczny przegląd gatunków

Poniżej przedstawiono, w układzie systematycznym przyjętym za NOWACKIM i FIBIGEREM (1996), wszystkie gatunki *Noctuidae* wykazane z terenu badań. Dla każdego gatunku w kolejności podano: stanowiska, na których był stwierdzony; okres w jakim był obserwowany (cyfrą rzymską oznaczono miesiąc a cyfrą arabską oznaczono dekady); liczebność w przyjętej umownie pięciostopniowej skali: sporadyczny – 1–5, pojedynczy – 6–25, nieliczny – 26–250, liczny – 251–1000, masowy powyżej 1000.

ACRONICTINAE

Moma alpium (OSB.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Sobibór, Żłobek; VI(1–3); pojedynczy.

Acronicta alni (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Żłobek; V(3) – VII(1) oraz VIII(2) – IX(1); nieliczny.

Acronicta cuspis (HBN.)

Adamki, Dubeczno, Hańsk Drugi, Macoszyn, Osowa, Podlaski; VI(1) – VII(2); pojedynczy.

Acronicta tridens (DEN. et SCHIFF.)

Macoszyn, Hańsk, Kosyń; V(2) – VI(2) oraz VII(1); sporadyczny.

Acronicta psi (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; V(3) – VI(3) oraz VII(2) – VIII(2); nieliczny.

Acronicta aceris (L.)

Kosyń, Macoszyn, Żłobek; V(2) – VI(1) oraz VII(1–3); nieliczny.

Acronicta leporina (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Stulno, Żłobek; V(3) – VI(2) oraz VII(2) – VIII(1); nieliczny.

Acronicta megacephala (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(3) oraz VII(2) – VIII(1); liczny.

Acronicta strigosa (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Hańsk, Hańsk Drugi, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Żłobek; VI(1–2) oraz VII(2–3); nieliczny.

Acronicta menyanthidis (VIEWEG)

Hańsk, Macoszyn, Osowa; VI(1–2) oraz VII(2–3); nieliczny.

Acronicta auricoma (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Hańsk, Hańsk Drugi, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; IV(3) – VI(2) oraz VII(1) – VIII(1); nieliczny.

Acronicta euphorbiae (DEN. et SCHIFF.)

Macoszyn; VII(2–3); sporadyczny.

Acronicta cinerea (HUFN.)

Dubnik, Macoszyn, Osowa, Sobibór, Stulno; V(2–3) oraz VII(2) – VIII(1); pojedynczy.

Acronicta rumicis (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(1) oraz VII(2) – X(1); liczny.

Craniophora ligustri (DEN. et SCHIFF.)

Kosyń, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże; VI(1–3) oraz VII(2) – VIII(1); nieliczny.

Simyra nervosa (DEN. et SCHIFF.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Serniawy, Żłobek; IV(3) – V(3) oraz VII(2) – VIII(1); nieliczny.

Simyra albovenosa (GOEZE)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Sobibór; VII(1–3); nieliczny.

*PANTHEINAE**Panthea coenobita* (ESP.)

Adamki, Dubnik, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże; V(3) – VII(3); nieliczny.

Colocasia coryli (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; IV(3) – V(2) oraz VII(2) – VIII(1); liczny.

*BRYOPHILINAE**Cryphia algae* (F.)

Hańsk, Hańsk Drugi, Macoszyn, Osowa; VII(3) – VIII(1); pojedynczy.

Cryphia domestica (HUFN.)

Sobibór; VIII(1); 1 ex.

*HERMINIINAE**Simplicia rectalis* (EV.)

Hańsk, Hańsk Drugi; VI(2) – VII(1); pojedynczy.

Jest to gatunek lokalny, w Polsce stwierdzony na nielicznych stanowiskach za wyjątkiem północnych regionów naszego kraju.

Trisateles emortualis (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubeczno, Macoszyn; V(3) – VII(1); pojedynczy.

Paracolax tristalis (F.)

Adamki, Dubnik; Hańsk, Hańsk Drugi, Macoszyn, Osowa; VI(2) – VII(3); pojedynczy.

Macrochilo cribrumalis (HBN.)

Hańsk, Kosyń, Stare Stulno, Stulno; VI(1–3); pojedynczy.

Herminia tarsipennalis TREIT.

Dubeczno, Macoszyn; VI(2) – VII(2); pojedynczy.

Herminia tarsicrinalis (KNOCH)

Adamki, Hańsk, Hańsk Drugi, Kosyń, Macoszyn; VI(2–3); pojedynczy.

Herminia grisealis (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubeczno, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Majdan Stuleński, Serniawy; VI(1–3); nieliczny.

Polypogon tentacularia (L.)

Adamki, Hańsk Drugi, Kosyń, Macoszyn, Orchówek; VI(1–3); nieliczny.

Polypogon strigillata (L.)

Hańsk Drugi, Macoszyn, Majdan Stuleński, Stare Stulno; V(3) – VI(2); pojedynczy.

*HYPENODINAE**Hypenodes humidalis* DOUBL.

Kosyń, Macoszyn, Osowa, Stulno; VI(1–3) oraz VIII(2) – IX(1); nieliczny.

Schrankia costaestrigalis (STEPH.)

Hańsk Drugi, 13 IX 1997 - 1 ex.

Schrankia taenialis (HBN.)

Hańsk Drugi, 14 VII 1996 - 1 ex.

Jest to gatunek azjatycko-śródziemnomorski występujący lokalnie na obszarze środkowej Europy. W Polsce wykazany z nielicznych stanowisk na terenie całego kraju, głównie w rejonach południowych.

*CATOCALINAE**Catocala sponsa* (L.)

Hańsk Drugi, Macoszyn, Majdan Stuleński, Stulno; VII(3) – VIII(3); pojedynczy.

Catocala fraxini (L.)

Dubnik, Hańsk, Hańsk Drugi, Kosyń, Macoszyn, Majdan Stuleński, Osowa, Sobibór, Stulno; VIII(1) – X(2); nieliczny.

Catocala nupta (L.)

Dubnik, Hańsk, Hańsk Drugi, Kosyń, Macoszyn, Majdan Stuleński, Sobibór, Stulno, Zbereże; VII(2) – IX(2); nieliczny.

Catocala elocata (ESP.)

Hańsk, Macoszyn, Żłobek; VIII(1) – IX(3); sporadyczny.

Catocala promissa (DEN. et SCHIFF.)

Hańsk Drugi, 1 VIII 1994 - 1 ex.

Catocala electa (VIEWEG)

Kosyń, Macoszyn, Majdan Stuleński, Stulno; VIII(1) – IX(1); pojedynczy.

Catocala fulminea (SCOP.)

Adamki, Hańsk, Macoszyn; VII(2) – VIII(1); pojedynczy.

Minucia lunaris (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Hańsk Drugi, Macoszyn; V(2) – VI(1); sporadyczny.

Prodotis stolidus (F.)

Macoszyn, 1 IX 1996 - 1 ex.

Jest to gatunek występujący w strefie subtropikalnej północnej Afryki, południowej Europy i Azji. Charakteryzuje się silnymi tendencjami migracyjnymi w kierunku północnym, docierając nawet do północnej Europy, gdzie był obserwowany na Wyspach Brytyjskich, w Danii, Finlandii i Szwecji. W Polsce migrujące osobniki obserwowane były sporadycznie wzdłuż wschodniej granicy kraju: Bircza, Przeworsk, okolice Szklä, Barwik na obszarze Biebrzańskiego Parku Narodowego (FRĄCKIEL i in. 1997), a także w okolicach Łosic – D. WASILUK leg..

Lygephila pastinum (TREIT.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Stulno; VI(2) – VII(2); nieliczny.

Tyta luctuosa (DEN. et SCHIFF.)

Hańsk; VI(2–3); sporadyczny.

Callistege mi (CL.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Stare Stulno, Stulno, Wołczyń; V(2) – VI(1) oraz VII(1–3); nieliczny.

Euclidia glyphica (L.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Stare Stulno; V(2) – VI(1) oraz VII(2–3); nieliczny.

Laspeyria flexula (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Żłobek; VI(2) – VII(3) oraz IX(1–3); nieliczny.

CALPINAE

Scoliopteryx libatrix (L.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbeże, Żłobek; IV(1) – V(1) oraz VI(3) – VII(1); nieliczny.

HYPENINAE

Hypena proboscidalis (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Żłobek; VI(2) – VII(3) oraz VIII(2) – IX(1); nieliczny.

Hypena rostralis (L.)

Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Podlaski; IV(2) oraz VIII(1) – IX(3); nieliczny.

Hypena crassalis (F.)

Hańsk Drugi, Macoszyn, Stulno; VI(2–3); nieliczny.

Phytometra viridaria (CL.)

Hańsk, Macoszyn, Sobibór; VI(1) – VIII(3); nieliczny.

Rivula sericealis (SCOP.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Żłobek; V(1) – IX(1) w dwóch zazębiających się pokoleniach; liczny.

Parascotia fuliginaria (L.)

Hańsk, Hańsk Drugi, Macoszyn, Osowa, Sobibór; VII(1–3); pojedynczy.

Colobochyla salicalis (DEN. et SCHIFF.)

Dubnik, Hańsk, Hańsk Drugi, Kosyń, Macoszyn, Majdan Stuleński, Stulno, Żłobek; VI(1–3); nieliczny.

*PLUSIINAE**Lamprotes c-aureum* (KNOCH)

Stare Stulno; 1 VII 1999 - 1 ex., J. SOSIŃSKI leg.

Diachrysia chrysitis (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(3) – VI(2) oraz VII(1) – X(1); liczny.

Diachrysia zosimi (HBN.)

Hańsk Drugi, VII(1) 1996 - 1 ex.; Stare Stulno, 24 VI 1997 - 1 ex.

Jest to gatunek eurosyberyjski, osiągający w środkowej Europie zachodnią granicę swojego zasięgu, występując na izolowanych stanowiskach w Polsce, Czechach i w Alpach (Austria, Szwajcaria i Włochy). W naszym Kraju spotykany jedynie we wschodnich regionach: Puszcza Augustowska (NOWACKI, RUDNY 1992), Puszcza Białowieska (BUSZKO i in. 1996), Biebrzański Park Narodowy – K. FRĄCKIEL leg. oraz na Polesiu, gdzie obok terenu badań stwierdzony był na obszarze Poleskiego Parku Narodowego (NOWACKI 1989). Występuje także na torfowiskach węglanowych w okolicach Chełma (BUSZKO i in. 1996).

Macdunnoughia confusa (STEPH.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VII(2) – X(2); liczny.

Plusia festucae (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VI(1–3) oraz VII(3) – X(1); nieliczny.

Plusia putnami (GROTE)

Dubnik, Kosyń, Macoszyn, Zbereże; VI(2–3) oraz VII(1) – VIII(3); pojedynczy.

Autographa gamma (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(2) – VII(1) oraz VII(3) – IX(2); masowy.

Autographa pulchrina (HAW.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VI(1) – VIII(1); liczny.

Autographa bureatica (STGR.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Stulno, Żłobek; VI(2) – VII(2); nieliczny.

Jest to gatunek holarktyczny występujący w Palearktyce od Japonii, Przymorskiego Kraju i Kamczatki po północną i środkową Europę. W Europie środkowej występuje w zwartym zasięgu w północno-wschodnich rejonach oraz lokalnie jako relikw glacialny w górach : Alpy, Karpaty, Sudety. W Polsce *A. bureatica* wykazany był dotychczas z: Pobrzeża Bałtyku, Puszczy Augustowskiej, Wyżyny Lubelskiej, Roztocza (NOWACKI 1997), a także z Karikonoszy (NOWACKI 1998a).

Autographa jota (L.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Stulno; VI(1) – VII(1); pojedynczy.

Autographa bractea (DEN. et SCHIFF.)

Kosyń, 24 VII 1998 - 1 ex.

Abrostola triplasia (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Stulno, Żłobek; V(2) – VI(3) oraz VII(1) – VIII(3); nieliczny.

Abrostola trigemina (WERNEBURG)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(3) oraz VII(1) – VIII(3); nieliczny.

*ACONTIINAE**Emmelia trabealis* (SCOP.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(2) oraz VII(1) – IX(1); nieliczny.

Elaphria venustula (HBN.)

Dubnik, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Stulno; V(3) – VI(3); nieliczny.

Prododeltote pygarga (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Żłobek; V(3) – VI(3) oraz VII(3) – VIII(2); nieliczny.

Prododeltote uncula (CLERCK)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Sobibór; V(3) – VI(2) oraz VII(1) – IX(1); nieliczny.

Prododeltote bankiana (F.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(3) oraz VII(2) – VIII(2); nieliczny.

Pseudeustrotia candidula (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(2) oraz VII(1) – IX(1); nieliczny.

Eublemma minutata (F.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Stulno; V(2–3) oraz VII(1) – VIII(2); nieliczny.

Eublemma purpurina (DEN. et SCHIFF.)

Macoszyn, 25 VIII 1993 - 1 ex.

Jest to gatunek śródziemnomorski, o silnych tendencjach migracyjnych, docierający przez Ukrainę, Białoruś aż po Finlandię. W Polsce jako bardzo rzadki obserwowany w południowo-wschodnich rejonach kraju od Górnego Śląska po Wyżynę Lubelską.

*NOLINAE**Meganola togatulalis* (HBN.)

Macoszyn, 29 VI 1996 - 1 ex.

Meganola strigula (DEN. et SCHIFF.)

Hańsk Drugi, Macoszyn, Stulno; VI(1) – VII(1); nieliczny.

Meganola albula (DEN. et SCHIFF.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn; VI(3) – VII(1); nieliczny.

Nola cucullatella (L.)

Hańsk, Hańsk Drugi, Kosyń, Macoszyn; VI(2–3); nieliczny.

Nola confusalis (H-S.)

Hańsk Drugi, Macoszyn, Serniawy; V(1–3); pojedynczy.

Nola cicatricalis (TREIT.)

Serniawy; V(1–2); 2 exx.

Jest to gatunek śródziemnomorski docierający w swoim zasięgu do południowych obszarów środkowej Europy, gdzie wykazany był z południowych Niemiec, Czech, Słowacji i Ukrainy (NOWACKI 1998). W Polsce jako bardzo rzadki wykazany jedynie z południowej części kraju.

Nola aerugula (HBN.)

Kosyń, Macoszyn, Stulno; VI(2) – VII(1); nieliczny.

*CHLOEPHORINAE**Nycteola revayana* (SCOP.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn; V(1) – VI(3) oraz VII(3) – IX(2); nieliczny.

Nycteola degenerana (HBN.)

Kosyń, Macoszyn, Osowa, Stulno; IX(2–3); nieliczny.

Nycteola asiatica (KRULIK.)

Hańsk, Macoszyn, Podlaski; IX(1–2); sporadyczny.

Jest to gatunek eurosyberyjski, występujący lokalnie w całej Europie (NOWACKI, FIBIGER 1996). W Polsce dotychczas stwierdzony na izolowanych stanowiskach: Puszcza Białowieska (KOKOT 1986), Dolny Śląsk oraz Roztocze (NOWACKI 1992).

Nycteola siculana (FUCHS.)

Stare Stulno, 12 V 1997 - 1 ex., 29 VII 1997 - 1 ex.

Jest to gatunek europejski, spotykany w środkowej Europie jako rzadki na izolowanych stanowiskach (NOWACKI 1998). W Polsce dotychczas wykazany jedynie z Obornik Śląskich (BUSZKO 1983).

Earias clorana (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(2) oraz VII(2) – X(1); liczny.

Earias vernana (F.)

Macoszyn, Sobibór; VI(2) – VII(2); sporadyczny.

Bena bicolorana (FUESSLY)

Adamki, Dubnik, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Żłobek; VI(1) – VII(3); nieliczny.

Pseudoips prasinana (L.)

Macoszyn, Sobibór; VI(2) – VII(2) oraz 15 IX 1995 - 1 ex., który z całą pewnością jest osobnikiem drugiego pokolenia, znacznie mniejszy od typowych okazów pierwszego pokolenia (rozpiętość skrzydeł 35 mm).

CUCULLIINAE

Cucullia fraudatrix EV.

Hańsk, Macoszyn, Zbereże; VII(1–3); pojedynczy.

Cucullia absinthii (L.)

Hańsk, Macoszyn, Żłobek; VI(3) – VII(3); pojedynczy.

Cucullia artemisiae (HUFN.)

Dubeczno, Dubnik, Kosyń, Macoszyn, Stulno, Żłobek; VI(2) – VII(2); pojedynczy.

Cucullia umbratica (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(3) – VII(2) oraz VIII(1) – IX(1); nieliczny.

Cucullia chamomillae (DEN. et SCHIFF.)

Macoszyn, Sobibór, Stulno; V(2–3); sporadyczny.

Cucullia tanacetii (DEN. et SCHIFF.)

Hańsk, Macoszyn; VI(2–3); sporadyczny.

Cucullia asteris (DEN. et SCHIFF.)

Macoszyn, 19 V 1994 - 2 exx.

Cucullia scrophulariae (DEN. et SCHIFF.)

Zbereże; VII(2); 1 ex.

Cucullia lychnitis RAMBUR

Macoszyn, Osowa, Stare Stulno; VI(2) – VII(2); sporadyczny.

Cucullia verbasci (L.)

Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Serniawy, Zbereże; V(1–3); pojedynczy.

Calophasia lunula (HUFN.)

Adamki, Hańsk, Macoszyn, Sobibór, Stulno, Żłobek; V(1) – VI(2) oraz VII(2) – VIII(1), a także sporadycznie, prawdopodobnie jako trzecie pokolenie IX(2); nieliczny.

*AMPHIPYRINAE**Amphipyra pyramidea* (L.)

Dubnik, Hańsk, Macoszyn; VIII(1) – IX(3); nieliczny.

Amphipyra berbera RUNGS

Hańsk, Macoszyn; VIII(2) – IX(1); nieliczny.

Amphipyra livida (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Sobibór, Żłobek;
VIII(1) – IX(2); nieliczny.

Amphipyra tragopoginis (CL.)

Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Sobibór, Żłobek; VIII(2) – IX(1); nieliczny.

*PSAPHIDINAE**Asteroscopus sphinx* (HUFN.)

Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Sobibór; IX(2) – X(3); liczny.

Brachionycha nubeculosa (ESP.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Stulno; IV(1–3); liczny.

Allophyes oxyacanthae (L.)

Adamki, Dubnik, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Zbereże; IX(1) – X(2); nieliczny.

*DILOBINAE**Diloba caeruleocephala* (L.)

Dubnik, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; IX(2) – X(2); nieliczny.

*STIRIINAE**Panemeria tenebrata* (SCOP.)

Macoszyn, Osowa, Stulno; V(2–3); pojedynczy.

*HELIOTHINAE**Heliothis viriplaca* (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(2) oraz VII(2) – IX(1); liczny.

Heliothis maritima GRASLIN

Hańsk, Macoszyn, Żłobek; VI(1–2); sporadyczny.

Heliothis ononis (DEN. et SCHIFF.)

Hańsk, Kosyń, Stare Stulno, Stulno; V(3) – VI(1) oraz VII(2–3); pojedynczy.

Jest to gatunek holarktyczny, występujący w strefie stepowej, który w Europie sięga na zachód po Austrię, Szwajcarię i Francję. *H. ononis* jest gatunkiem wykazującym tendencje migracyjne docierając na północ do Estonii (NOWACKI, FIBIGER 1996). W Polsce rejestrowany jako bardzo rzadki na kilku stanowiskach na południu kraju.

Heliothis peltigera (DEN. et SCHIFF.)

Stare Stulno, 5 VIII 1995 - 1 ex.

Jest to gatunek palearktyczny, występujący w strefie podzwrotnikowej, o silnych tendencjach migracyjnych. Wielokrotnie obserwowany w Skandynawii: Finlandia, Szwecja, Norwegia (NOWACKI, FIBIGER 1996). W Polsce rejestrowany sporadycznie na wielu stanowiskach, głównie w południowej i wschodniej części kraju.

Helicoverpa armigera (HBN.)

Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór; IX(1–3); nieliczny.

Gatunek o podobnym typie rozszedlenia do poprzedniego, także o silnych tendencjach migracyjnych. Jako migrant spotykany w całej Europie, dociera-

jąc do Wielkiej Brytanii, Norwegii, Szwecji i Finlandii. W Polsce obserwowany sporadycznie, na wielu stanowiskach, głównie w południowej i wschodniej części kraju.

Protoschinia scutosa (DEN. et SCHIFF.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Stulno; VIII(2) – IX(2); nieliczny.

Pyrrhia umbra (HUFN.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Żłobek; VI(1) – VII(2); pojedynczy.

IPIMORPHINAE

Acosmetia caliginosa (HBN.)

Hańsk; VII(1); 1 ex.

Jest to gatunek eurosyberyjski występujący w całej Europie, jednak na bardzo izolowanych stanowiskach. W Polsce dotychczas wykazany z południowych rejonów kraju: Górny Śląsk (DROZDA 1962), okolice Krakowa (RAZOWSKI, PALIK 1969), Pieniny (BŁESZYŃSKI i in. 1965), okolice Szklą (SOŁTYS 1948) i okolice Sandomierza (KARPOWICZ 1928). Jednak jedyne współczesne informacje na temat występowania *A. caliginosa* dotyczą torfowiska węglanowego jakim jest rezerwat „Brzeźno” w okolicy Chełma (BUSZKO i in. 1996).

Caradrina morpheus (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stare Stulno, Zbereże, Żłobek; VI(1) – VII(1); nieliczny.

Paradrina selini (BOISD.)

Dubnik, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Sobibór, Stare Stulno, Zbereże, Żłobek; V(1) – VI(1) oraz VIII(1) – X(1); nieliczny.

Paradrina clavipalpis (SCOP.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(1–2) oraz VIII(1) – IX(3); pojedynczy.

Hoplodrina octogenaria (GOEZE)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(2) – VII(3); masowy.

Hoplodrina blanda (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VII(1–3); nieliczny.

Hoplodrina ambigua (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(2) oraz VIII(2) – X(1); liczny.

Spodoptera exigua (HBN.)

Hańsk, Hańsk Drugi, Macoszyn, Żłobek; VIII(3) – IX(1); sporadyczny.

Jest to gatunek palearktyczny, występujący głównie w rejonach subtropikalnych, charakteryzujący się jednak silnymi tendencjami migracyjnymi stąd obserwowany w całej Europie łącznie ze Skandynawią (NOWACKI, FIBIGER, 1996). W Polsce obserwowany sporadycznie na południu kraju: Pieniny (BŁESZYŃSKI i in. 1965), okolice Krakowa (RAZOWSKI, PALIK 1969), Gubałówka (BATKOWSKI i in. 1972), a także w okolicy Poznania (KLONOWSKI 1975) i na wschodzie kraju w Białowieży (BUSZKO i in. 1996) oraz w okolicach Łosic – D. WASILUK leg..

Chilodes maritima (TAUSCHER)

Hańsk, Macoszyn; V(3) – VII(3); pojedynczy.

Athetis pallustris (HBN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Podlaski; V(2) – VI(2); pojedynczy.

Dypterygia scabriuscula (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(3) – VII(3); liczny.

Rusina ferruginea (ESP.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(3) – VII(2); liczny.

Thalpophila matura (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VII(3) – VIII(3); nieliczny.

Trachea atriplicis (L.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VI(2) – VII(2); nieliczny.

Euplexia lucipara (L.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór; V(2) – VII(2) oraz sporadycznie, jako drugie pokolenie IX(2); nieliczny.

Phlogophora meticulosa (L.)

Hańsk, Macoszyn, Podlaski, Sobibór; IX(2–3); pojedynczy.

Hyppa rectilinea (ESP.)

Kosyń, Macoszyn; VI(3) – VII(3); pojedynczy.

Xylomoia graminea (GRAESER)

Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Stulno; VI(1–3); pojedynczy.

Jest to gatunek eurosyberyjski, dla którego wschodnia Polska stanowi zachodnią granicę zasięgu. W naszym kraju dotychczas wykazany był z: Roztocza (NOWACKI 1992), Puszczy Augustowskiej (KOKOT 1995) oraz z okolic Łosic – D. WASILUK leg.

Actinotia polyodon (CL.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(3) oraz VII(2) – IX(1); liczny.

Callopistria juvenina (STOLL)

Dubnik, Hańsk, Macoszyn; VI(3) – VII(3); pojedynczy.

Eucarta virgo (TREIT.)

Hańsk, Kosyń, Stulno; VI(1–3) oraz IX(2–3); nieliczny.

Ipimorpha retusa (L.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór; VII(2) – VIII(2); nieliczny.

Ipimorpha subtusa (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Żłobek; VII(2) – IX(1); nieliczny.

Enargia paleacea (ESP.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VII(3) – X(2); nieliczny.

Parastichtis suspecta (HBN.)

Hańsk, Macoszyn, Sobibór, Stulno; VII(1–3); pojedynczy.

Parastichtis ypsilon (DEN. et SCHIFF.)

Hańsk, Macoszyn; VI(3) – VII(1); sporadyczny.

Parastichtis oxalina (HBN.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Żłobek; IX(1–2); nieliczny.

Parastichtis affinis (L.)

Macoszyn, 19 VIII 1995 - 1 ex.

Parastichtis pyralina (DEN. et SCHIFF.)

Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(3) – VII(2); nieliczny.

Parastichtis trapezina (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VII(2) – VIII(3); liczny.

Xanthia togata (ESP.)

Adamki, Dubnik, Kosyń, Macoszyn, Sobibór; IX(1–3); nieliczny.

Xanthia icteritia (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Sobibór, Zbereże, Żłobek;
VIII(1) – X(2); liczny.

Xanthia gilvago (DEN. et SCHIFF.)

Kosyń, Macoszyn; IX(1–2); pojedynczy.

Xanthia ocellaris (BORKHAUSEN)

Macoszyn, Zbereże; IX(1) – X(2); pojedynczy.

Xanthia citrigo (L.)

Stulno, Zbereże; IX(3) – X(2); sporadyczny.

Agrochola lychnidis (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Zbereże,
Żłobek; IX(1) – X(2); nieliczny.

Agrochola circellaris (HUFN.)

Dubnik, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór; IX(1–3); nieliczny.

Agrochola lota (CL.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Zbereże; IX(1–3);
nieliczny.

Agrochola macilenta (HBN.)

Macoszyn, Sobibór; IX(1–3); pojedynczy.

Agrochola helvola (L.)

Dubnik, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek;
IX(1) – X(1); liczny.

Agrochola litura (L.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek;
VIII(3) – X(2); nieliczny.

Eupsilia transversa (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; IV(1) – IV(3) oraz IX(2) – X(2); liczny.

Conistra vaccinii (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; IV(1) – V(2) oraz IX(1) – X(3); masowy.

Conistra ligula (ESP.)

Hańsk, Macoszyn, Majdan Stuleński, Osowa, Sobibór; IV(1–2) oraz X(1); pojedynczy.

Conistra rubiginosa (SCOP.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; IV(1–3) oraz IX(2) – X(3); pojedynczy.

Conistra rubiginea (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn; Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; IV(1) – V(2) oraz IX(2) – X(2); nieliczny.

Lithomoia solidaginis (HBN.)

Adamki, Dubnik, Macoszyn, Żłobek; VIII(3) – IX(3); nieliczny.

Lithophane socia (HUFN.)

Adamki, Dubeczno, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Zbereże; IV(1) – V(2) oraz IX(1–3); nieliczny.

Lithophane ornitopus (HUFN.)

Kosyń, Stulno; IX(2–3); sporadyczny.

Lithophane furcifera (HUFN.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; IV(1–3) oraz IX(3) – X(2); liczny.

Lithophane lamda (F.)

Adamki, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Stulno; IV(1) – V(1); pojedynczy.

Jest to gatunek holarktyczny o charakterze borealnym (NOWACKI 1998). W Polsce występuje bardzo lokalnie, wykazany w pierwszej połowie XX wieku z Pomorza, Śląska, okolic Sandomierza i okolic Warszawy. Współcześnie wykazany jedynie z Pobrzeża Bałtyku (NOWACKI 1994) oraz wschodnich rejonów kraju: Puszcza Augustowska (NOWACKI, RUDNY 1992), Puszcza Białowieska (BUSZKO i in. 1996) oraz Lasy Janowskie – K. PAŁKA leg.

Xylena vetusta (HBN.)

Hańsk, Macoszyn, Zbereże; IV(1–3); pojedynczy.

Dichonia aprilina (L.)

Hańsk, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Stulno; IX(2) – X(2); pojedynczy.

Dryobotodes eremita (F.)

Macoszyn, 14 X 1992 - 1 ex.

Ammoconia caecimacula (DEN. et SCHIFF.)

Dubnik, Macoszyn, Podlaski, Stulno; IX(2–3); nieliczny.

Blepharita satura (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VIII(3) – X(2); nieliczny.

Mniotype adusta (ESP.)

Adamki, Macoszyn; V(3) – VI(2); sporadyczny.

Apamea monoglypha (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VI(2) – VIII(2); liczny.

Apamea lithoxylaea (DEN. et SCHIFF.)

Kosyń, Macoszyn; VII(1–3); pojedynczy.

Apamea sublustris (ESP.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Stulno; VI(2) – VII(1); pojedynczy.

Apamea crenata (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Stulno, Żłobek; V(3) – VII(1); nieliczny.

Apamea caracterea (DEN. et SCHIFF.)

Żłobek; VI(3); 1 ex.

Apamea lateritia (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(2) – VIII(2); nieliczny.

Apamea remissa (HBN.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn; VI(1–3); pojedynczy.

Apamea unanimitis (HBN.)

Kosyń, Stare Stulno, Stulno; V(3) – VI(1); sporadyczny.

Apamea anceps (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Stulno, Żłobek; V(3) – VI(2); liczny.

Apamea sordens (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Stulno, Żłobek; V(2) – VI(3); nieliczny.

Apamea scolopacina (ESP.)

Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór; VI(1–3); pojedynczy.

Apamea ophiogramma (ESP.)

Hańsk, Macoszyn, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VI(2) – VII(1); pojedynczy.

Oligia strigilis (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(2) – VII(1); nieliczny.

Oligia versicolor (BORKH.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Sobibór; VII(1–3); pojedynczy.

Oligia latruncula (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(2) – VII(3); nieliczny.

Oligia fasciuncula (HAW.)

Macoszyn, Żłobek; VII(1–3); pojedynczy.

Mesoligia furuncula (DEN. et SCHIFF.)

Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór; VII(2) – VIII(2); nieliczny.

Mesapamea secalis (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Zbereże; VII(2) – VIII(3); nieliczny.

Mesapamea didyma (ESP.)

Dubnik, Macoszyn; VII(3) – VIII(2); pojedynczy.

Eremobia ochroleuca (DEN. et SCHIFF.)

Hańsk, 22 VII 1998 - 2 exx., R. MAZUREK leg.

Luperina testacea (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VIII(1) – IX(2); nieliczny.

Rhizedra lutosa (HBN.)

Dubnik, Kosyń, Macoszyn, Żłobek; IX(1) – X(3); pojedynczy.

Amphipoea oculea (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VII(1) – IX(1); nieliczny.

Amphipoea fucosa (FR.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VII(1) – IX(1); nieliczny.

Amphipoea lucens (FR.)

Hańsk, Hańsk Drugi, Kosyń, Macoszyn; VII(1) – IX(1); nieliczny.

Hydraecia micacea (ESP.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Sobibór, Żłobek; VII(3) – IX(2); liczny.

Hydraecia ultima HOLST

Dubnik, 7 VIII 1994 - 1 ex.

Jest to gatunek eurosyberyjski, dla którego środkowa Europa stanowi zachodnią granicę zasięgu (NOWACKI, FIBIGER 1996). W Polsce wykazywany bardzo lokalnie, głównie w południowych i wschodnich rejonach kraju, chociaż stwierdzony był także w okolicach Żar (NOWACKI i in. 1997).

Gortyna flavago (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Hańsk, Macoszyn, Zbereże; VIII(2) – IX(1); pojedynczy.

Calamia tridens (HUFN.)

Dubnik, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Żłobek; VI(3) – IX(1); pojedynczy.

Celaena haworthii (CURT.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski; VII(3) – IX(2); pojedynczy.

Celaena leucostigma (HBN.)

Macoszyn, Sobibór, Żłobek; VII(3) – VIII(2); pojedynczy.

Nonagria typhae (THNBG.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn; VIII(1) – IX(1); pojedynczy.

Phragmatiphila nexa (HBN.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Sobibór, Stulno; VIII(2) – X(1); nieliczny.

Archanara geminipuncta (HAW.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Stulno; VII(3) – VIII(3); pojedynczy.

Archanara dissoluta (TREIT.)

Dubnik, Żłobek, Stulno; VII(3) – VIII(1); sporadyczny.

Archanara sparganii (ESP.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn; VIII(1) – IX(1); pojedynczy.

Archanara algae (ESP.)

Hańsk, Macoszyn; VIII(1–3); sporadyczny.

Sedina buettneri (HERING)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; IX(2) – X(2); nieliczny.

Arenostola semicana (ESP.)

Kosyń, Hańsk, Podlaski; VI(2) – VII(2); pojedynczy.

Chortodes minima (HAW.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn; VI(2) – VII(2); pojedynczy.

Chortodes fluxa (HBN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Podlaski, Sobibór; VI(3) – VII(3) oraz IX(1–3); pojedynczy.

Chortodes pygmina (HAW.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Żłobek; IX(1–3); nieliczny.

Charanyca trigrammica (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Kosyń, Macoszyn; Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(3) – VI(3); liczny.

Oria musculosa (HBN.)

Hańsk, 2 VIII 1997, 1 ex., R. MAZUREK leg.

Jest to gatunek azjatycko śródziemnomorski. W Europie występuje od Hiszpanii po Rosję, a północna granica zasięgu jego występowania przebiega przez środkową Francję, środkowe Niemcy, południową Polskę i środkową Ukrainę. W Polsce *O. musculosa* wykazany był dotychczas jedynie z Sandomierza i Opatowa na początku XX wieku oraz współcześnie z rezerwatu „Stawska Góra” koło Chełma (NOWACKI, PAŁKA 1994).

*HADENINAE**Discestra trifolii* (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(3) oraz VII(3) – IX(3); masowy.

Anarta myrtilli (L.)

Macoszyn, Orchówek, Podlaski; VII(3) – VIII(1); pojedynczo.

Lacanobia w-latinum (HUFN.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Stulno, Żłobek; V(2) – VI(3); nieliczny.

Lacanobia aliena (HBN.)

Dubnik, Sobibór; V(2) – VI(1); sporadyczny.

Lacanobia splendens (HBN.)

Dubeczno, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(2) – VII(2) oraz VIII(1) – IX(3); nieliczny.

Lacanobia oleracea (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VI(2) – VII(2) oraz VIII(1) – X(2); liczny.

Lacanobia thalassina (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(2) – VII(1); nieliczny.

Lacanobia contigua (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek, VI (3) - VII (2); pojedynczy.

Lacanobia suasa (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(3) oraz VII(3) – VIII(2); nieliczny.

Hada nana (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(3) oraz VIII(1) – IX(2); liczny.

Hada bicolorata (HUFN.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Żłobek; V(3) – VI(2) oraz VIII(1) – X(1); pojedynczy.

Hadena bicruris (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; V(3) – VI(3) oraz VII(2) – IX(1); nieliczny.

Hadena luteago (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(2) – VII(2); nieliczny.

Hadena compta (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Żłobek; V(3) – VI(2) oraz VII(3) – VIII(1); pojedynczy.

Hadena confusa (HUFN.)

Macoszyn, Stare Stulno, Stulno; V(2) – VI(1); pojedynczy.

Hadena rivularis (F.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Stulno, Żłobek; V(2) – VI(3) oraz VII(3) – IX(1); liczny.

Hadena perplexa (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(1) – VII(2) oraz VIII(1) – IX(1); nieliczny.

Hadena irregularis (HUFN.)

Kosyń, Macoszyn, Orchówek, Sobibór, Stulno, Żłobek; V(3) – VI(2) oraz VII(2); nieliczny.

Sideridis albicolon (Hbn.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Zbereże, Żłobek; V(2) – VI(3); pojedynczy.

Heliophobus reticulata (GOEZE)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(3) – VII(2); nieliczny.

Melanchra persicariae (L.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; V(3) – VII(3); nieliczny.

Melanchra pisi (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VI(1) – VII(3); nieliczny.

Mamestra brassicae (L.)

Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Sobibór; V(3) – VI(2) oraz VII(3) – VIII(3); pojedynczy.

Polia bombycina (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Żłobek; VI(3) – VII(3); nieliczny.

Polia hepatica (CL.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn; VI(2–3); pojedynczy.

Polia nebulosa (HUFN.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(1) – VII(3); nieliczny.

Leucania obsoleta (HBN.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn; VI(1–3); pojedynczy.

Leucania comma (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(3) – VI(3); nieliczny.

Mythimna turca (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(2) – VII(3); nieliczny.

Mythimna conigera (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VI(3) – VII(3); nieliczny.

Mythimna ferrago (F.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(3) – VII(3); nieliczny.

Mythimna albipuncta (DEN. et SCHIFF.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(1–2) oraz IX(1) – X(2); nieliczny.

Mythimna vitellina (HBN.)

Macoszyn, 30 IX 1996, 1 ex.

Jest to gatunek, którego zasięg obejmuje południowo-zachodnią Palearktykę, migrujący każdego roku w kierunku północnym. W Polsce migrujące osobniki obserwowano na nielicznych stanowiskach, głównie w południowej części kraju.

Mythimna pudorina (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże; VI(1) – VII(3); nieliczny.

Mythimna straminea (TREIT.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Żłobek; VI(3) – VII(1); pojedynczy.

Mythimna impura (HBN.)

Adamki, Dubnik, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VI(2) – VII(3); nieliczny.

Mythimna pallens (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(3) – VI(3) oraz VIII(3) – IX(3); liczny.

Mythimna l-album (L.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(2–3) oraz IX(1) – X(2); nieliczny.

Senta flammea (CURTIS)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski; V(2) – VI(2); liczny.

Jest to gatunek eurosyberyjski, występujący lokalnie na obszarze całej Europy. W Polsce występuje na rozproszonych stanowiskach głównie na Pomorzu i we wschodniej części kraju od Puszczy Augustowskiej po Roztocze. Liczny na obszarze Bagien Biebrzańskich oraz w Poleskim Parku Narodowym.

Orthosia incerta (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; IV(1) – V(2); masowy.

Orthosia gothica (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; IV(1) – V(2); masowy.

Orthosia cruda (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; IV(1) – V(1); liczny.

Orthosia miniosa (DEN. et SCHIFF.)

Macoszyn; V(1); sporadyczny.

Orthosia opima (HBN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk Drugi, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Żłobek; IV(1) – V(1); liczny.

Orthosia populeti (F.)

Adamki, Dubeczno, Dubnik, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; IV(1) – V(1); nieliczny.

Orthosia cerasi (F.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; IV(1) – V(1); nieliczny.

Orthosia gracilis (DEN. et SCHIFF.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski; IV(2) – V(2); pojedynczy.

Orthosia munda (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno; IV(2) – V(1); nieliczny.

Panolis flammea (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubeczno, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; IV(1) – V(3); masowo.

Egira conspicillaris (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże; IV(3) – V(2); nieliczny.

Hyssia cavernosa (Ev.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Stulno; IV(3) – V(3) oraz VIII(1) – IX(1); nieliczny.

Jest to gatunek eurosyberyjski osiągający w środkowej Europie swoją zachodnią granicę zasięgu. Granica ta bardzo wyraźnie rysuje się we wschodniej Polsce, gdzie omawiany gatunek obserwowany był w zwartym zasięgu od Puszczy Białowieskiej po Bieszczady. Na południu granica ta przesuwa się znacznie na zachód, sięgając po Austrię i Włochy. W Polsce południowej *H. cavernosa* obserwowany był już tylko lokalnie na Ponidziu, w okolicach Krakowa i na Górnym Śląsku.

Cerapteryx graminis (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Żłobek; VII(1) – VIII(3); liczny.

Tholera cespitis (DEN. et SCHIFF.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VIII(2) – IX(2); nieliczny.

Tholera decimalis (PODA)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VIII(2) – X(1); nieliczny.

Pachetra sagittigera (HUFN.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Sobibór; V(2) – VI(3); pojedynczy.

NOCTUINAE

Axylia putris (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(3) – VI(2) oraz VII(1) – VIII(2); nieliczny.

Ochropleura plecta (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(2) – VII(1) oraz VII(3) – X(1); liczny.

Diarsia mendica (F.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Żłobek; VI(1) – VII(1); nieliczny.

Diarsia dahlii (HBN.)

Dubeczno, Dubnik, Kosyń, Macoszyn, Podlaski; VIII(1) – IX(1); pojedynczy.

Diarsia brunnea (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Stulno, Żłobek; VI(3) – VII(3); nieliczny.

Diarsia rubi (VIEWEG)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Zbereże, Żłobek; V(3) – VI(2) oraz VII(3) – VIII(3); nieliczny.

Diarsia florida (SCHMIDT)

Kosyń; VI(2) – VII(1); nieliczny.

Noctua pronuba (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(2) – X(2); liczny.

Noctua orbona (HUFN.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(2) – X(2); nieliczny.

Noctua interposita (HBN.)

Hańsk, Macoszyn; VI(2–3); sporadyczny.

Jest to gatunek o zasięgu azjatycko-śródziemnomorskim, dla którego przez środkową Europę przebiega północna granica zasięgu. W Polsce gatunek ten stwierdzony był na pojedynczych stanowiskach jedynie na południu Kraju: Karkonosze, Górny Śląsk, Bieszczady, Roztocze, a także Wyżyna Łódzka.

Noctua fimbriata (SCHREBER)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VI(3) – X(2); liczny.

Noctua janthina (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VII(3) – IX(1); nieliczny.

Noctua janthe (BORKH.)

Dubeczno, Hańsk, Macoszyn, Stulno; VIII(2–3); pojedynczy.

Epilecta linogrisea (DEN. et SCHIFF.)

Kosyń, Stulno; VIII(1–2); sporadyczny.

Jest to gatunek zachodnioeuropejski, dla którego wschodnia granica zasięgu przebiegała przez zachodnią Polskę. Dotychczas omawiany gatunek wykazywany był w Polsce na rozproszonych stanowiskach od Dolnego Śląska przez Wielkopolskę po Pomorze gdzie w ostatnich latach sięgał aż po Mierzeję Wiślaną (NOWACKI 1994)

Lycophotia porphyrea (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Zbereże; VII(1) – VIII(2); nieliczny.

Rhyacia simulans (HUFN.)

Macoszyn; VII(2); sporadyczny.

Paradiarsia punicea (HBN.)

Kosyń, Macoszyn, Żłobek; VI(1–3); nieliczny.

Jest to gatunek eurosyberyjski, dla którego północno-wschodnia część środkowej Europy stanowi południowo-zachodnią granicę zwartego zasięgu występowania. W Polsce gatunek ten uważany jest za bardzo rzadki. Jednak w północno-wschodnich regionach naszego kraju *P. punicea* występuje często nawet dość licznie: Puszcza Augustowska, Puszcza Białowieska po Roztocze.

Eurois occulta (L.)

Adamki, Macoszyn; VII(1) – VII(3); pojedynczy.

Spaelotis ravid (DEN. et SCHIFF.)

Macoszyn; VIII(3); sporadyczny.

Opigena polygona (DEN. et SCHIFF.)

Hańsk, Macoszyn, Żłobek; VII(2–3); pojedynczy.

Graphiphora augur (F.)

Hańsk, Kosyń, Macoszyn; VI(2–3); pojedynczy.

Xestia c-nigrum (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; V(3) – VI(3) oraz VII(3) – X(2); masowy.

Xestia ditrapezium (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Sobibór; VI(1) – VII(2); nieliczny.

Xestia triangulum (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VI(2) – VIII(1); nieliczny.

Xestia ashworthii (DOUBLEDAY)

Żłobek; VII(2); sporadyczny.

Xestia baja (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VII(3) – VIII(3); liczny.

Xestia sexstrigata (HAW.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VIII(2) – IX(2); nieliczny.

Xestia xanthographa (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VIII(2) – X(1); liczny.

Eugraphe sigma (DEN. et SCHIFF.)

Macoszyn, Osowa; VII(1–2); pojedynczy.

Coenophila subrosea (STEPH.)

Hańsk, Macoszyn; VIII(2) – IX(1); pojedynczy.

Cerastis rubricosa (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Stulno, Zbereże, Żłobek; IV(1) – V(3); liczny.

Cerastis leucographa (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Podlaski, Stulno; IV(1) – V(1); nieliczny.

Anaplectoides prasina (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VI(1) – VII(2); liczny.

Protolampra sobrina (DUP.)

Stulno; VIII(1–3); pojedynczy.

Peridroma saucia (HBN.)

Żłobek, 8 IX 1995, 1 ex.

Actebia praecox (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Sobibór; VII(3) – VIII(3); pojedynczy.

Euxoa nigricans (L.)

Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Sobibór, Żłobek; VII(3) – VIII(3); pojedynczy.

Euxoa tritici (L.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VII(2) – VIII(3); nieliczny.

Euxoa obelisca (DEN. et SCHIFF.)

Hańsk, Stulno, Żłobek; VII(3) – VIII(1); sporadyczny.

Yigoga signifera (DEN. et SCHIFF.)

Hańsk, Macoszyn, Sobibór, Zbereże; VI(3) – VII(2); pojedynczy.

Jest to gatunek południowy występujący w rejonach stepowych wschodniej Europy oraz zachodniej i centralnej Azji. Przez obszar wschodniej Polski przebiega północno-zachodnia granica zasięgu omawianego gatunku, która w południowych rejonach kraju przesuwa się znacznie na zachód. *Y. signifera* na terenie Polski notowany był na pojedynczych stanowiskach we wschodniej i południowej części kraju: okolice Białegostoku, Mielnik Nad Bugiem, okolice Łosic, Warszawy, Radomia, Kielc, a także z Pienin i Gubałówki (NOWACKI i in. 1997).

Agrotis crassa (HBN.)

Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Sobibór, Żłobek; VIII(1–2); nieliczny.

Agrotis ipsilon (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VIII(1) – IX(2); nieliczny.

Agrotis exclamationis (L.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; V(2) – VII(3) oraz IX(1–3); masowy.

Agrotis clavis (HUFN.)

Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Podlaski, Sobibór, Stulno, Zbereże, Żłobek; VI(2–3); nieliczny.

Agrotis segetum (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; V(3) – VI(3) oraz VII(3) – IX(3); liczny.

Agrotis vestigialis (HUFN.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Kosyń, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Zbereże, Żłobek; VII(1) – VIII(3); liczny.

Agrotis cinerea (DEN. et SCHIFF.)

Adamki, Dubnik, Hańsk, Macoszyn, Osowa, Podlaski, Sobibór, Stulno, Żłobek; V(2) – VI(1); pojedynczy.

Omówienie wyników

W wyniku przeprowadzonych badań na obszarze Lasów Sobiborskich stwierdzono występowanie 320 gatunków sówkowatych. Wykazanie tak dużej liczby gatunków, bo aż 64% wszystkich znanych z Polski, przy uwzględnieniu stosunkowo niewielkiego obszaru i krótkiego okresu badań, zasługuje na uwagę. Dla porównania z innymi najczęściej znacznie większych obszarów, przy prowadzeniu badań przez dłuższy okres czasu wykazano: Bieszczady i pogórze Przemyskie – 307 gatunków *Noctuidae* (BIELEWICZ 1973, 1984; NOWACKI i in. 1993), okolice Krakowa – 316 gatunków (1969), Puszcza Białowieska – 341 gatunków (BUSZKO i in. 1996), okolice Torunia i Ziemia Chełmińska – 287 gatunków (PRUFFER, SOŁTYS 1974).

Wśród wykazanych z terenu badań sówkowatych spora grupa to gatunki należące do rzadkich w skali kraju czy środkowej Europy. Występują one w Polsce na nielicznych, izolowanych stanowiskach. Część z nich nie była obserwowana od długiego okresu czasu tak, że poddawano nawet w wątpliwość możliwość ich dalszego występowania w naszym kraju. Do omawianej grupy gatunków należą: *S. taenialis*, *D. zosimi*, *N. cicatricalis*, *N. asiatica*, *N. siculana*, *A. caliginosa*, *X. graminea*, *L. lamda*, *O. musculosa*, *P. punicea*, *C. subrosea* czy *Y. signifera*.

Wyjaśnieniem wykazania tak dużej liczby gatunków, występujących na badanym terenie, może być znaczne zróżnicowanie ekologiczne Lasów Sobiborskich. W terenie tym, na stosunkowo niewielkim obszarze, występuje cała gama naturalnych ekosystemów, poczynając od środowisk nadwodnych wykształconych wokół licznych jezior, przez torfowiska niskie, przejściowe i wysokie do wilgotnych łąk, różne środowiska leśne od wilgotnych olsów przez bory (bagienne, świeże, po suche) do lasów liściastych, liczne są także środowiska kserotermiczne. Wśród wspomnianych naturalnych ekosystemów, które zdecydowanie dominują na badanym terenie, wyspowo rozmieszczone są środowiska segetalne i ruderalne. Przy tej różnorodności ekologicznej terenu badań, prowadząc odłowy na kilkunastu stałych stanowiskach, niejednokrotnie skrajnie różnych pod względem występujących tam zbiorowisk roślinnych, liczba wykazanych gatunków staje się zrozumiałą.

Większość z występujących na terenie Lasów Sobiborskich gatunków *Noctuidae* to gatunki przechodnie, występujące w zwartym zasięgu w całej środkowej Europie (NOWACKI 1998). Jednak pewna część gatunków, najczę-

ściej stenotopowych, jest charakterystyczna dla określonych ekosystemów występujących na obszarze badań, świadcząc o ich naturalności.

Wśród naturalnych środowisk duży udział mają, występujące najczęściej wspólnie, torfowiska przejściowe, wilgotne łąki i zbiorowiska szuwarowe. Dla ekosystemów tych, jako gatunki charakterystyczne można wymienić: *S. albovenosa*, *H. humidalis*, *D. zosimi*, *Ch. maritima*, *A. caliginosa*, *A. pallustris*, *X. graminea*, *A. unanimis*, *A. lucens*, *P. nexa*, *A. geminipuncta*, *A. dissoluta*, *A. semicana*, *S. flammea*, *D. florida*, *P. punicea*, *C. subrosea*, *L. obsoleta* czy *C. haworthii*.

Zdecydowana większość ekosystemów Lasów Sobiborskich to środowiska leśne, z wyraźną dominacją różnego typu borów. Bór bagienny generalnie zasiedla niewiele gatunków *Noctuidae*, z których na badanym terenie występowały: *A. menyanthidis*, *L. lamda* czy *O. opima*.

Zdecydowanie bogatszą, pod względem liczby gatunków, fauną sówkowatych charakteryzuje się bór świeży, w którym występowały: *A. auricoma*, *P. coenobita*, *H. crassalis*, *H. rectilinea*, *C. juvenina*, *C. ligula*, *L. aliena*, *L. splendens*, *L. contigua*, *P. flammea*, *D. dahlii*, *D. mendica*, *L. porphtrea*, *A. prasina*, *X. triangulum* i wiele innych.

Z kolei bór mieszany przechodzący na niewielkich obszarach w lasy mieszane charakteryzowały: *M. alpium*, *S. rectalis*, *C. sponsa*, *C. promissa*, *M. lunaris*, *N. degenerana*, *P. prasinana*, *A. sphinx*, *B. nubeculosa*, *C. affinis*, *D. aprilina*, *D. eremita*, *M. adusta*, *A. helvola*, *A. macilenta*, *X. citrigo* i wiele innych.

Poza środowiskami leśnymi, obok wspomnianych wcześniej torfowisk i wilgotnych łąk, odrębną, charakterystyczną faunę posiadają środowiska muraw kserotermicznych, występujących wyspowo na obszarze Lasów Sobiborskich. Gatunkami charakterystycznymi dla tych ekosystemów są: *A. euphorbiae*, *S. nervosa*, *E. minutata*, *C. lychnitis*, *C. verbasci*, *A. caecimacula*, *E. ochroleuca*, *O. musculosa*, *H. confusa*, *H. irregularis*, *Y. signifera*, *A. crassa* czy *A. cinerea*.

W faunie *Noctuidae* Lasów Sobiborskich występuje wiele gatunków „wschodnich” osiagających tu swoją zachodnią, bądź północno-zachodnią granicę zasięgu. Do grupy tej należą: *D. zosimi*, *A. bureatica*, *X. graminea*, *H. ultima*, *H. cavernosa*, *P. punicea*, *Y. signifera* czy *L. lamda*.

Osobną grupę sówkowatych wykazanych z terenu badań stanowią gatunki południowe, rozwijające się w strefie śródziemnomorskiej, migrujące każdego roku w kierunku północnym, docierając w Europie aż do Skandynawii. Na terenie Lasów Sobiborskich, w krótkim (6-cio letnim) okresie badań z gatunków takich zarejestrowano obok spotykanych pospolicie w całym kraju: *A. gamma*, *P. confusa*, *M. l-album*, *M. albipuncta* czy *A. ipsilon*, także ga-

tunki takie jak: *P. stolidus*, *E. purpurina*, *H. maritima*, *H. ononis*, *H. peltigera*, *H. armigera*, *P. scutosa*, *S. exigua*, *M. vitellina* i *P. saucia*.

Stwierdzenie tak dużej liczby gatunków migrujących wskazywać może, że teren badań leży na trasie przelotu tych gatunków. Dotychczas wielu autorów uważało, że migracje motyli z południa w kierunku północnym odbywają się praktycznie liniowo wzdłuż południków (ADAMCZEWSKI 1992). Uzyskane rezultaty pozwalają stwierdzić, że tak nie jest, przynajmniej w stosunku do obszaru Polski. W ostatnim 20-to leciu na obszarze całego kraju nie zarejestrowano tylu migrujących gatunków sówkowatych, jak na stosunkowo niewielkim terenie omawianych badań. Przypuszczać należy, że gatunki migrujące posiadają stałe, ustalone trasy przelotu, które omijają wysokie pasma górskie. Wydaje się mało prawdopodobne aby do Polski docierały gatunki śródziemnomorskie, pokonując w linii prostej trasę przez Półwysep Bałkański i Europę Środkową. W takiej sytuacji miałyby one do pokonania co najmniej trzy przebiegające równoleżnikowo, wysokie na 2 tys. m n.p.m. pasma górskie, o znacznej szerokości (Góry Dynarskie i Rodopy, Bałkany i Karpaty). Można zatem postawić wniosek, że wówczas jedynie w wyjątkowo sprzyjających warunkach, pojedyncze osobniki docierałyby do Polski i dalej na północ do Skandynawii. Tak jednak nie jest ponieważ w Skandynawii, gdzie sieć obserwatorów jest bardzo liczna, rejestrowane są częste pojawy migrujących *Noctuidae*. Przeprowadzone obserwacje na obszarze Lasów Sobiborskich, a także wyniki obserwacji prowadzonych przez jednego z autorów na wybrzeżu Morza Czarnego w Bułgarii, pozwalają postawić hipotezę, że migracja sówkowatych, z rejonu wschodniej części basenu Morza Śródziemnego w kierunku północnym, przebiega wzdłuż zachodnich wybrzeży Morza Czarnego i dalej Niziną Czarnomorską, Wyżyną Mołdawską, Wyżyną Podolską i Wyżyną Wołyńską, a następnie nizinami w kierunku północnym. Nie trudno w tym miejscu zauważyć, że dolina Bugu, rozpoczynająca się na Wyżynie Wołyńskiej, może stanowić doskonały korytarz ekologiczny przechwytyjący strumień migracyjny przebiegający dolinami rzek: Seret, Prut i Dniestr. Potwierdzeniem postawionej hipotezy może być także fakt obserwowania przez D. WASILUKA w Woźnikach koło Łosic oraz K. FRĄCKIELA na obszarze Bagien Biebrzańskich, w tym samym okresie czasu co autorzy, znacznej liczby migrujących gatunków *Noctuidae*. Także ADAMCZEWSKI (1992) podaje bardzo liczne obserwacje gatunków migrujących z obszaru Puszczy Białowieskiej. Podobne obserwacje poczynili lepidopterolodzy fińscy, którzy uważają, że gatunki migrujące w znacznej części nalatują na obszar Finlandii z kierunku południowo-wschodniego i zachodniego, a w znacznie mniejszym stopniu bezpośrednio z południa (MIKKOLA, SALMENSUU 1965; MIKKOLA 1967).

Na zakończenie należy podkreślić, że wyniki przeprowadzonych badań wskazują jednoznacznie na wysokie walory przyrodnicze Lasów Sobiborskich. Wykazanie bardzo dużej liczby gatunków *Noctuidae* zamieszkujących ekosystemy terenu badań, w tym wielu stenotopowych występujących na stanowiskach dysjunktywnych, świadczy o dużej bioróżnorodności tego terenu. Godnym podkreślenia jest zatem fakt, że od 1983 roku teren Lasów Sobiborskich objęto ochroną jako Sobiborski Park Krajobrazowy, planując jednocześnie utworzenie w obrębie parku kilku rezerwatów przyrody. Przyczyni się to z całą pewnością do zachowania naturalnych ekosystemów, unikalnych w skali kraju, charakterystycznych dla Polesia Polskiego.

SUMMARY

The paper contains the results of 6-year studies on the noctuid moths (*Lepidoptera*, *Noctuidae*) of the forests Lasy Sobiborskie in the Polish part of Polesie. The studies were carried out in 1993 – 1998 and revealed the presence of 320 species which is 65% Polish fauna of this family. All the species recorded are listed and the following information is provided for each: localities from which it was recorded, period of appearance of imagines, abundance according to a five-grade scale. The following species recorded from Lasy Sobiborskie are noteworthy: *Schranksia taenialis* (HBN.), *Diachrysia zosimi* (HBN.), *Nola cicatricalis* (TREIT.), *Nycteola asiatica* (KRULIK.), *N. siculana* (FUCHS.), *Acosmetia caliginosa* (HBN.), *Xylomoia graminea* (GRAESER), *Lithophane lamda* (F.), *Oria musculo-sa* (HBN.), *Paradiarsia punicea* (HBN.), *Coenophila subrosea* (STEPH.) or *Yigoga signifera* (DEN. et SCHIFF.), known from very scarce localities in Central Europe. A fairly large group comprises migrants from the Mediterranean zone: *Prodotis stolidia* (F.), *Eublemma purpurina* (DEN. et SCHIFF.), *Heliothis maritima* GRASLIN, *H. ononis* (DEN. et SCHIFF.), *H. peltigera* (DEN. et SCHIFF.), *Helicoverpa armigera* (HBN.), *Protoschinia scutosa* (DEN. et SCHIFF.), *Spodoptera exigua* (HBN.), *Mythimna vitellina* (HBN.) and *Peridroma saucia* (HBN.). The high number of recorded species indicates a high biodiversity and natural character of the ecosystems of the studied forests.

PIŚMIENNICTWO

- ADAMCZEWSKI S. F., 1992: Zagadnienia migratyizmu u motyli. Warszawa: 560 ss.
- BATKOWSKI S., PALIK E., SZPOR R., 1972: Motyle większe Tatr Polskich. Pol. Pismo ent., **42**: 637-688.
- BIELEWICZ M., 1973: Motyle Bieszczadów Zachodnich i Pogórza Przemyskiego, Cz. I tzw. *Macrolepidoptera*. Roczn. Muz. Górnośl. Bytom, Przyroda, **7**: 1-170.

- BIELEWICZ M., 1984: Nowe gatunki motyli większych (*Macrolepidoptera*) dla fauny Bieszczadów Zachodnich i Pogórza Przemyskiego. Pol. Pismo ent., **54**: 407-409
- BŁESZYŃSKI S., RAZOWSKI J., ŻUKOWSKI R., 1965: Fauna motyli Pienin. Acta zool. cracov., **10**: 375-493.
- BUSZKO J., 1983: Motyle – *Lepidoptera*, Sówki – *Noctuidae*, podrodziny: *Acontiinae*, *Sarothripinae*, *Euteliinae*, *Plusiinae*, *Catocalinae*, *Rivulinae*, *Hypeninae* i *Herminiinae*. Klucze Oznac. Owad. Pol., cz. 27, zes. 53e: 1-170.
- BUSZKO J., 1987: *Autographa mandarina* (FRR.) (*Lepidoptera*, *Noctuidae*) w Polsce. Przegł. zool., **31**: 175-179.
- BUSZKO J., RYNARZEWSKI T., 1992: *Blepharita bathensis* (LUTZAU, 1901) (*Lepidoptera*, *Noctuidae*) w Polsce. Wiad. entomol., **11**: 21-26.
- BUSZKO J., KOKOT A., PALIK E., ŚLIWIŃSKI Z., 1996: Motyle większe (*Macrolepidoptera*) Puszczy Białowieskiej. Parki nar. Rez. Przyr., **15** (4): 3-46.
- BUSZKO J., KAITILA J. P., JUNNILAINEN J., NOWACKI J., NUPPONEN K., PAŁKA K., 1996: Nowe i rzadko spotykane gatunki motyli w faunie Polski. Wiad. entomol., **15**: 105-115.
- CIEŚLAK M., KRZYWAŃSKA E., GACKA-GRZESIKIEWICZ E., 1987: Szata Roślinna. [W:] Sobiborski Park Krajobrazowy. PWN, Warszawa: 37-54.
- DROZDA A., 1962: Fauna motyli okolic Raciborza. Roczn. Muz. Górnosił. Bytom, Przyroda, **1**: 81-131.
- FORTINI-IWANOWSKA J., 1987: Klimat. [W:] Sobiborski Park Krajobrazowy. PWN, Warszawa: 34-36.
- FRĄCKIEL K., HOŁOWIŃSKI M., NOWACKI J., 1997: Obserwacje *Prodotis stolidus* (F.) (*Lepidoptera*, *Noctuidae*) na terenie wschodniej Polski. Wiad. entomol., **15**: 254
- KARPOWICZ S., 1928: Spis łuskoskrzydłych Ziemi Sandomierskiej. Pol. Pismo ent., **7**: 93-122.
- KLONOWSKI J., 1975: Materiały do fauny motyli większych Wielkopolski. Bad. fizjogr. Pol. zach., **28**, C: 141-161.
- KOKOT A., 1986: *Nycteola asiatica* KRULIKOWSKY, 1904 (*Lepidoptera*, *Noctuidae*), nowy gatunek motyla dla fauny Polski. Przegł. zool., **30**: 205.
- KOKOT A., 1995: Nowe dla Puszczy Augustowskiej gatunki sówkowatych (*Lepidoptera*, *Noctuidae*). Wiad. entomol., **14**: 62.
- KONDRACKI J., 1988: Geografia fizyczna Polski. PWN, Warszawa. 464 ss.
- MIKKOLA K., SALMENSUU P., 1965: Migration of *Laphygma exigua* HBN. (*Lepidoptera*, *Noctuidae*) in northwestern Europe in 1964. Ann. zool. fenn., **2**: 124-139.
- MIKKOLA K., 1967: Immigration of *Lepidoptera*, recorded in Finland in the years 1946 – 1966, in relation to aircurrents. Ann. ent. fenn., **33**: 65-99.
- NAPIÓRKOWSKA-KOWALIK J., 1991: Uwagi o występowaniu sówkowatych (*Lepidoptera*, *Noctuidae*) w sadach Lublina. Wiad. entomol., **10**: 233-238.

- NAPIÓRKOWSKA-KOWALIK J., 1994 Nowe stanowiska *Hydraecia ultima* HOLST (*Lepidoptera, Noctuidae*) na Wyżynie Lubelskiej. Wiad. entomol., **13**: 136.
- NAPIÓRKOWSKA-KOWALIK J., 1996: Sówkowate (*Lepidoptera, Noctuidae*) i ich parazytoidy w agrocenozach rejonu Lublina. Wyd. AR Lublin – Rozpr. nauk., 194: 1-93.
- NOWACKI J., 1989: Nowe dla fauny Polski i rzadkie w kraju gatunki sówkowatych (*Lepidoptera, Noctuidae*). Przegl. zool., **33**: 575-577.
- NOWACKI J., 1992: Sówkowate (*Lepidoptera, Noctuidae*) Rostocza. Fragm. faun., **35**: 397-414.
- NOWACKI J., 1993: Nowe stanowiska sówkowatych (*Lepidoptera, Noctuidae*) w Polsce. Wiad. entomol., **12**: 62.
- NOWACKI J., 1994: Struktura zasięgów sówkowatych (*Lepidoptera, Noctuidae*) w pasie wydm nadmorskich polskiego wybrzeża Bałtyku. Wiad. entomol., **12**, Supl.: 1-127.
- NOWACKI J., 1995: Nowe stanowiska *Hydraecia ultima* HOLST (*Lepidoptera, Noctuidae*) w Polsce. Wiad. entomol., **14**: 255.
- NOWACKI J., 1997: *Autographa buraetica* (STAUDINGER, 1892) nowy dla fauny Polski przedstawiciel sówkowatych (*Lepidoptera, Noctuidae*). Wiad. entomol., **16**: 39-42.
- NOWACKI J., 1998: The Noctuids (*Lepidoptera, Noctuidae*) of Central Europe. Bratislava. 51 ss.
- NOWACKI J., 1998a: Sówkowate (*Lepidoptera: Noctuidae*) Karkonoszy Polskich. Wiad. entomol., **16**: 177-188.
- NOWACKI J., FIBIGER M., 1996: *Noctuidae*. [W:] KARSHOLT O., RAZOWSKI J. (red.): The *Lepidoptera* of Europe. Apollo Books, Stenstrup: 251-293.
- NOWACKI J., FUGLEWICZ E i S., 1997: Nowe stanowiska interesujących gatunków sówkowatych (*Lepidoptera: Noctuidae*) w zachodniej Polsce. Wiad. entomol., **16**: 57.
- NOWACKI J., HOŁOWIŃSKI M., WASILUK D., 1997: O występowaniu *Yigoga signifera* (DEN. et SCHIFF.) (*Lepidoptera, Noctuidae*) na terenie wschodniej Polski. Wiad. entomol., **16**: 56.
- NOWACKI J., PAŁKA K., 1994: Nowe stanowisko *Oria musculosa* (HUBNER, 1808) (*Lepidoptera, Noctuidae*) w Polsce. Wiad. entomol., **13**: 136.
- NOWACKI J., PAŁKA K., SOSIŃSKI J., 1993: Nowe dla fauny Bieszczadów Zachodnich gatunki motyli (*Lepidoptera*). Wiad. entomol., **12**: 45-49.
- NOWACKI J., PAŁKA K., SOSIŃSKI J., 1997: *Agrotis desertorum* BOISDUVAL, 1840 – a noctuid new to the Polish fauna (*Lepidoptera, Noctuidae*). Pol. Pismo ent., **66**: 121-124.
- NOWACKI J., RUDNY J., 1992: Sówkowate (*Lepidoptera, Noctuidae*) Puszczy Augustowskiej. Wiad. entomol., **11**: 37-57.
- NOWACKI J., SEKUŁA W., 1994: *Xylomoia strix* MIKKOLA, 1980 – nowy dla fauny Polski przedstawiciel sówkowatych (*Lepidoptera, Noctuidae*). Wiad. entomol., **13**: 195-196.
- NOWACKI J., SOSIŃSKI J., 1993: *Spaelotis clandestina* (HARRIS, 1841) nowy dla fauny Polski przedstawiciel sówkowatych (*Lepidoptera, Noctuidae*). Wiad. entomol., **12**: 223-226.

- PRÜFFER J., SOŁTYS E., 1974: Motyle ziemi Chełmińskiej i terenów sąsiednich. *Studia Soc. Sci. torun.*, **10**: 1-88.
- RAZOWSKI J., PALIK E., 1969: Fauna motyli okolic Krakowa. *Acta zool. cracov.*, **14**: 217-310.
- SOŁTYS E., 1948: Uzupełnienia do fauny motyli większych (*Macrolepidoptera*) okolic Szklä. *Pol. Pismo ent.*, **18**: 60-68.
- ZGORZELSKA M., ZGORZELSKI M., 1987: Rzeźba, geologia, stosunki wodne. [W:] Sobiborski Park Krajobrazowy. PWN. Warszawa: 12-33.